

Evie Woods

 metafora

KNIHKUPECTVÍ V DUBLINU

Přeložila Jana Žlábková

V nenápadné uličce čeká na své nalezení
dávné knihkupectví a spousta snů.

AŽ PRÍLIŠ DLOUHO BYLI OPALINE, MARTHA A HENRY VEDLEJŠÍMI POSTAVAMI SVÝCH ŽIVOTŮ...

Opaline a Marthu od sebe dělí jedno století a zároveň je spojuje mnoho podobných životních událostí, a hlavně hledání sebejistoty a vlastní cesty. Opaline, žijící v první polovině minulého století, nechce přijmout osud pasivní a pokorné manželky v předem dojednaném a ekonomicky výhodném sňatku. Stejně tak Martha, která se vydává do současného Dublinu najít své ztracené já a setká se tu s magickým světem knih. Díky tomu poznává Henryho, který tu pátrá po ztraceném rukopise.

Nitky osudu všech tří hrdinů se proplétají a odhalují doslova neuvěřitelně náhodné spojitosti. Opravdu náhodné?

„Hlavní postavy jsou tak skvěle vykreslené, že máte pocit, že prožíváte jejich příběhy s nimi.“

„Kniha, kterou nemůžete odložit, protože vás dojme a uchvátí.“

„Kouzelný román s nesmírně zajímavou zápletkou udržující napětí až do poslední stránky.“

— čtenářské ohlasy z Amazonu

KNIHKUPECTVÍ
V DUBLINU

Evie Woods

KNIHKUPECTVÍ
V DUBLINU

Přeložila Jana Žlábková

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.

Copyright © Evie Woods, 2023

First published in Great Britain in ebook format by HarperCollinsPublishers under the title *The Lost Bookshop*.

Translation © Jana Žlábková, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024, translated under licence from HarperCollinsPublishers Ltd.

Evie Woods asserts the moral right to be acknowledged as the author of this work.

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-844-0 (ePub)

ISBN 978-80-7625-843-3 (pdf)

ISBN 978-80-7625-334-6 (print)

Věnováno všem milovníkům knih

Prolog

Deštivé ulice Dublinu za chladného zimního dne nebyly místem, kde by se měl potulovat malý chlapec, tedy pokud by právě netiskl svůj nos k výkladní skříni toho nejúžasnějšího knihkupectví. Uvnitř zářila světla a barevné obálky knih ho přitahovaly a slibovaly dobrodružné příběhy a možnost úniku. Výloha byla plná novinek a různých cetek; v interiéru se téměř ke stropu vznášely malé horkovzdušné balony a hrací skříňky s mechanickými ptáčky a kolotoči se otáčely a vyzváněly. A stála tam i paní, která hocha zahlédla a mávla na něj, ať jde dál. Chlapec zavrtěl hlavou a mírně se začervenal.

„Přijdu pozdě do školy,“ řekl do výkladní skříně.

Paní přikývla a usmála se. Vypadala velmi přátelsky.

„Tak jen na minutku,“ souhlasil chlapec, potom co celé tři vteřiny bojoval s nutkavou touhou jít dovnitř.

„Na minutku.“ Paní stála za pultem a vyndávala z velké kartonové krabice další knihy. Zadívala se na něj. Chlapec měl košili vystrčenou z kalhot, hustou kšticí unikající už nějaký čas hřebenu a každou ponožku jinou. Paní se sama pro sebe usmála. Opalino

knihkupectví bylo magnetem pro malé chlapce a děvčátka. „Do které třídy chodíš?“

„Do třetí, u Svatého Ignáce,“ odpověděl a natáhl krk, aby lépe viděl na dřevěná letadla zavěšená na klenutém stropě.

„Líbí se ti tam?“

Při vzpomínce na školu se hoch smutně pousmál.

Paní ho nechala listovat ve staré knize o kouzelnických tricích, ale zanedlouho přišel k pultu, na kterém ležely kancelářské potřeby.

„Jestli chceš, můžeš mi pomoci. Připravuju pozvánky na akci, při které lidem představím novou knihu.“

Chlapec pokrčil rameny a s trochu přílišným nadšením začal po jejím vzoru skládat dopisy a strkat je do obálek. Byl velmi soustředěný a krčil nos tak usilovně, až se pozměnila konstelace pih na jeho tvářích.

„Co znamená Opaline?“ zeptal se a zdůraznil přitom každou slabiku.

„Opaline je jméno.“

„Vy se tak jmenujete?“

„Ne, já jsem Martha.“

Bylo jí jasné, že takové vysvětlení ho neuspokojí.

„Něco ti o ní povím, jestli chceš. Taky neměla moc ráda školu. Ani pravidla.“

„Nechtěla dělat, co jí někdo nařídil?“

„No právě to jí vadilo ze všeho nejvíc.“ Martha se spiklenecky usmála. „Šoupli tyhle dopisy do obálek a já mezitím uvařím čaj. Dobré příběhy vždycky začínají čajem.“

1. kapitola

OPALINE

Londýn 1921

Přejížděla jsem prsty po hřbetu knihy a po vroubkovaných deskách, abych cítila něco, čeho bych se mohla zachytit. Něco, čemu bych mohla věřit víc než tomu, co se právě odehrávalo přímo přede mnou. Bylo mi dvacet jedna let a moje matka usoudila, že nastal čas, abych se provdala. Můj bratr Lyndon mi příliš nepomohl, protože objevil jakéhosi přihlouplého tvora, jenž nedávno zdědil rodinný podnik, který má cosi společného s dovozem věcí z nějakého hodně vzdáleného místa. Příliš jsem to nevnímala.

„Žena v tvém věku má jen dvě možnosti,“ prohlásila matka a odložila šálek s podsálkem na stůl vedle křesla. „První je vdát se a druhou je najít si místo odpovídající jejímu společenskému postavení.“

„Společenskému postavení?“ opáčila jsem nevěřičně. Když jsem se rozhlédla po salonu s oprýskanými zdmi a vybledlými závěsy, musela jsem obdivovat její samolibost. Provdala se za muže nižšího společenského postavení a často mu to dávala neomalené najevo, pro případ, že by zapomněl.

„Musíte to dělat zrovna teď?“ zeptal se bratr Lyndon naší hospodyně paní Barrettové, která právě vybírala popel z krbu.

„Madam nařídila, že mám zatopit,“ prohlásila žena tónem postrádajícím sebemenší náznak úcty. Žila s námi tak dlouho, co moje paměť sahá, a přijímala příkazy jen od mé matky. Nás ostatní nepovažovala za hodné pozornosti.

„Prostě se musíš vdát,“ opakoval Lyndon jako papoušek a za pomoci vycházkové hole se belhal po pokoji. Byl o osmnáct let starší. Když bojoval ve Flandrech, zasáhla pravou část jeho těla střepina bomby a bratr, kterého jsem znávala, zůstal pohřbený kdesi tam na bojišti. V jeho očích se dál zrcadlily děsivé hrůzy, které viděl, a ač to nerada přiznávám, měla jsem z něj stále větší strach. „Je to dobrá partie. Otcova penze stačí nanejvýš na uhrazení výdajů, které má matka s vedením domácnosti. Je načase, abys zvedla hlavu od knih a čelila realitě.“

Přitiskla jsem ruku na desky knihy ještě pevněji. Jednalo se o vzácné první vydání románu *Na Větrné hůrce*, které vyšlo v Americe a daroval mi ho otec, spolu s láskou ke čtení. Nosila jsem tu knihu v plátěných deskách jako talisman. Na jejím hřbetu byla zlatem vyvedena klamavá slova „Od autorky *Jany Eyrové*“. Narazili jsme na ten svazek čirou náhodou na bleším trhu v Camdeniu, což bylo tajemství, které jsme matce nesměli prozradit. Později jsem zjistila, že anglický vydavatel knih Emily Brontëové dal k té zavádějící poznámce svolení, protože chtěl profitovat z komerčního úspěchu *Jany Eyrové*. Kniha nebyla v nejlepším stavu. Okraje plátěné vazby byly ošoupané a na zadní desky kdosi vyryl malé věčko. Měla uvolněné stránky, protože nit, která je držela pohromadě, byla opotřebovaná věkem a častým používáním. Ale mně přesně tyhle věci, včetně papíru nasáklého vůní doutníku, připadaly jako stroj času. Možná právě tehdy byla zaseta semínka. Kniha nikdy není tím, čím se zdá být. Otec nejspíš doufal,

že láska ke knihám ve mně probudí zájem o školu, ale ve skutečnosti jenom posílila mou averzi vůči třídě. Žila jsem ve svých představách, a tak jsem pokaždé spěchala ze školy domů a večer ho prosila, ať mi čte. Otec byl státní úředník, čestný muž s vášní k učení. Vždycky říkal, že knihy nejsou pouhá slova na papíru; jsou to brány do jiných míst a jiných životů. Zamilovala jsem si knihy a rozsáhlé světy, které se v nich skrývají, a za to všechno vděčím svému otci.

Jednou mi pověděl: „Když skloníš hlavu, uslyšíš, jak starší knihy šeptají svá tajemství.“

Vzala jsem z poličky hodně starou knihu v deskách z teletiny a se stránkami zbarvenými časem. Držela jsem ji u ucha, zavřela oči a představovala si, že slyším ta nejdůležitější tajemství, která se mi autor pokouší sdělit. Ale nic jsem neslyšela, alespoň slova ne.

„Co slyšíš?“ zeptal se otec.

Čekala jsem, až mi ten zvuk pronikne do uší.

„Slyším moře!“

Bylo to, jako bych měla u ucha mušli a stránkami proudil svěží vzduch. Usmál se a položil mi dlaň na tvář.

„Ony dýchají, tati?“ zeptala jsem se.

„Ano,“ řekl. „Příběhy dýchají.“

Když v roce 1918 nakonec podlehl španělské chřipce, seděla jsem celou noc vedle jeho lůžka, držela jeho chladnou ruku ve své a četla mu jeho oblíbený příběh. *Život a osudy Davida Copperfielda* od Charlese Dickense. Z nějakého bláhového důvodu jsem doufala, že mi ho ta slova vrátí zpátky.

„Odmítám se provdat za muže, kterého ani neznám, jen kvůli zlepšení stavu našich financí. Ten nápad je naprosto absurdní!“

Paní Barrettová v tu chvíli upustila pohrabáč, a jak udeřil do mramoru, bratrovi ztuhly rysy. Nenáviděl jakékoli hlasité zvuky.

„Okamžitě vypadněte!“

Ta ubožačka měla bolavá kolena a až po třech neúspěšných pokusech se jí konečně podařilo vstát a odejít. Nikdy se nedozvím, jak se dokázala ovládnout a prudce za sebou neprásknout dveřmi.

Pokračovala jsem ve své obraně.

„Jestli pro vás oba představuju velké břímě, tak se prostě odstěhuju.“

„A kam bys asi šla? Nemáš žádné peníze,“ odsekla matka. Bylo jí už přes šedesát a o mém příchodu do rodiny vždycky mluvila jako o „malém překvapení“, což by znělo téměř poeticky, kdybych nevěděla, jak nesnáší překvapení. Dospívání v domácnosti vedené starší generací jen posilovalo mou nutkavou touhu osvobodit se a poznávat moderní život.

„Mám přátele,“ prohlásila jsem rezolutně. „Najdu si práci.“

Matka zaječela smíchy.

„K čertu s tebou, nevděčný spratku,“ zavrčel Lyndon, a když jsem se pokusila vstát ze židle, popadl mě za zápěstí.

„To bolí.“

„A jestli neposlechneš, bude to bolet ještě víc.“

Pokusila jsem se vymanit z jeho sevření, ale držel mě pevně. Podívala jsem se na matku, která velmi intenzivně studovala kobereček ležící na zemi.

„Chápu,“ řekla jsem a v tu chvíli mi došlo, že Lyndon je teď pánem domu a může o všem rozhodovat.

„Správně.“ Pořád svíral mé zápěstí a já cítila jeho kyselý dech. „Řekl jsem, správně.“

Zadívala jsem se mu do očí a znovu se pokusila vyškubnout. „Sejdu se s tím nápadníkem.“

„Vezmeš si ho,“ prohlásil sebejistě a pomalu uvolnil sevření.

Uhladila jsem si sukni a zastrčila knihu do podpaží.

„Takže jsme dohodnuti,“ pravil Lyndon a jeho chladné oči hleděly kamsi za mě. „Ještě dnes pozvu Austina na večeři a všechno dojednáme.“

„Ano, bratře,“ řekla jsem a pak jsem se uchýlila nahoru do svého pokoje.

Prohledala jsem horní zásuvku toaletního stolku a našla cigaretu, kterou jsem ukradla paní Barrettové z její skryše v kuchyni. Otevřela jsem okno, zapálila ji a pomalu vdechovala nikotin a připadala si jako nějaká filmová *femme fatale*. Posadila jsem se ke stolku a odložila cigaretu na starou lasturu, kterou jsem loni v létě našla na pláži během bezstarostné dovolené se svou nejlepší přítelkyní Jane, jež se vzápětí vdala. Přestože ženy už měly volební právo, dobrý sňatek byl pořád považovaný za jedinou možnost.

Dívala jsem se na svůj odraz v zrcadle a dotýkala se konečků vlasů, sahajících ke krku. Matka málem omdlela, když viděla, co jsem udělala se svými dlouhými kadeřemi. „Už nejsem malá holka,“ řekla jsem jí. Ale opravdu jsem tomu věřila? Chtěla jsem být moderní žena, chtěla jsem riskovat. Ale co jiného jsem mohla dělat než poslouchat, když jsem neměla peníze? Tehdy jsem si znovu vybavila otcova slova... *Knihy jsou jako brány*. Podívala jsem se na poličku s knihami a zhluboka potáhla z cigarety.

„Co by udělala Nellie Blyová?“ zeptala jsem se sama sebe, což nebylo nic neobvyklého. Tahle americká novinářka pro mě představovala ztělesnění odvahy a nebojácnosti. Byla to průkopnice a po vzoru hlavního hrdiny románu Julese Vernea procestovala svět za pouhých sedmdesát dva dní, šest hodin a jedenáct minut. Vždycky říkala, že pokud člověk vynaloží energii správně

a zaměří ji dobrým směrem, dokáže cokoli. Kdybych byla kluk, ohlásila bych, že před svatbou hodlám uskutečnit velkou cestu po Evropě. Toužila jsem poznávat jiné kultury. Bylo mi dvacet jedna let a nic jsem nedokázala. Nic jsem neviděla. Znovu jsem se zadívala na své knihy, a než jsem dokouřila cigaretu, byla jsem rozhodnutá.

„Kolik mi za ně můžete dát?“ Dívala jsem se, jak pan Turton zkoumá desky knih *Na Větrné hůrce* a *Zvoník u Matky Boží*.

Patřil mu zatuchlý obchod, jenž ve skutečnosti tvořila jen hodně dlouhá chodba bez oken. Vzduch byl nasáklý kouřem z jeho dýmky a po chvíli mi začaly slzet oči.

„Dvě libry, což je velmi štedrá nabídka.“

„To ne, já potřebuju víc.“

Náhle spatřil otcův výtisk *Davidu Copperfielda*, a než jsem mu v tom mohla zabránit, začal jím listovat.

„Tuhle neprodávám. Mám k ní... citovou vazbu.“

„No vida, to je zajímavé. Jde o vydání určené k předčítání, což nejspíš znamená, že Dickens z ní čítával publiku.“ Měl baňatý nos a malá očka a vypadal jako jezevec nebo krtek. Vyčmuchal mou cennou knihu jako nějakého lanýže.

„Ano, já vím,“ řekla jsem a pokusila jsem se vytrhnout knihu z jeho lačných prackek. Ale on na ni dál pěl chválu, jako by ji už prodával na aukci.

„Překrásná vazba z leštěné červené teletiny. Nádherné vydání, hřbet zdobený zlatými ornamenty, zlacené okraje stránek, původní mramorované předsádky.“

„Tu knihu mi daroval můj otec. Není na prodej.“

Zadíval se na mě přes okraj brýlí a přejel mě očima. „Slečno...?“

„Slečna Carlisleová.“

„Slečno Carlisleová, ta kniha patří mezi nejzachovalejší vzácná vydání, která jsem kdy měl v rukou.“

„A ilustroval ji Hablot K. Browne. Tady je jeho pseudonym, Phiz,“ dodala jsem hrdě.

„Mohl bych vám nabídnout patnáct liber.“

Svět náhle ztichl, což se často stává těsně před rozhodnutím, jež změní celý váš život. Na jedné cestě byla svoboda spojená s neznámem. Na druhé pozlacená klec.

„Dvacet liber, pane Turtone, a je vaše.“

Přimhouřil oči a z jeho zdráhavého úsměvu se dalo vyčíst, že tím není příliš nadšený. Věděla jsem, že zaplatí, a také mi bylo jasné, že se budu celý život snažit získat tu knihu zpátky. Když se ke mně otočil zády, strčila jsem svůj román *Na Větrné hůrce* zpátky do kapsy a zmizela.

A tím započala moje kariéra obchodnice s knhami.

2. kapitola

MARTHA

Dublin, před devíti měsíci...

Když jsem onoho chladného temného večera dorazila v kabátě zmáčeném deštěm do Ha'penny Lane před georgiánský dům z červených cihel, neměla jsem v úmyslu tam zůstat. Žena, s níž jsem telefonovala, nepůsobila moc přátelsky, ale neměla jsem kam jít a docházely mi peníze. Do Dublinu jsem se vypravila před týdnem z druhého konce země, kde jsem čekala na opuštěné autobusové zastávce kousek od vesnice. Nevím, jak dlouho jsem tam seděla a jestli byla zima nebo teplo a jestli mě někdo míjel. Všechny mé smysly otupovala nesmírně silná potřeba odjet. Neviděla jsem na pravé oko, a tak jsem si nevšimla příjezdu autobusu. Celé tělo jsem měla zdřevěnělé, ale když jsem se svezla dolů z kamenné zídky, bolela mě všechna žebra. A přesto jsem na to nemohla myslet. Ještě ne. I když řidič vystoupil, aby mi pomohl s kufrem, a díval se na mě, jako bych utekla z nějakého ústavu, stejně jsem tam na to nemohla myslet.

„Kam to bude?“ zeptal se mě.

Kamkoli, hlavně pryč odtud.

„Do Dublinu,“ odpověděla jsem. Dublin by mohl být dost daleko. Pozorovala jsem krajinu ubíhající za oknem. K smrti jsem nenáviděla ta pole a městečka se školou, kostelem a dvanácti hospodami. Tížila mě jejich jednotvárnost. Určitě jsem musela začít podřimovat, protože najednou jsem nadskočila s pocitem, že zase stojí nade mnou a já si rukama chráním obličej. Nevěděla jsem, co jiného mám dělat. Byl příliš rychlý. A když objevil poker, všechno zmizelo, úplně všechno. Všechny moje naděje. Všechny naivní nesmyslné naděje. Tehdy jsem pochopila, že člověk je na světě sám. Nikdo vás nepřijde zachránit. Lidé se nezmění ze dne na den, neomluví se a nezačnou se k vám chovat ohleduplně. Jsou směsicí křivd a bolesti a vylévají si své pocity na každém, kdo jim přijde do cesty. Musela jsem se zachránit sama.

„Dám si jen kávu a sýrový sendvič, prosím,“ řekla jsem číšnici. Bylo to nejlevnější jídlo na jídelním lístku.

Internet mě zklamal, tak jsem popadla místní noviny a začala hledat práci. Týden jsem spala v hostelu a už jsem neměla peníze. Pak jsem to uviděla. *Hospodyně, bydlení v domě*. Vytočila jsem číslo a hned druhého dne jsem se ocitla na schodech vznešeně vypadajícího domu a klepala na lesklé černé dveře. Majitelka mi řekla, že ji mám oslovovat madam Bowdenová. Nikoho takového jsem doposud nepotkala. Vypadala jako postava z televizního historického dramatu, nosila péřové boa a diamantové náušnice. Během pěti minut mě zasypala příběhy z doby, kdy působila v Královském národním divadle, tančila s The Royalettes a hrála v několika starých hrách, o kterých jsem nikdy neslyšela.

„Lidé si o mně myslí, že jsem excentrická, a já si o nich myslím, že jsou nudní. Všechno je relativní. Jak že se jmenujete?“

„Martha,“ opakovala jsem potřetí, když jsme scházely po schodech do sklepního bytu. Měla vycházkovou hůl, a přestože ji používala hodně okatě, byla zjevně dost čiperná. Hádala jsem, že jí bude kolem osmdesáti, ale zároveň vypadala nadčasově. Jako herečka, která se rozhodla, že její postava zůstane zamrzlá v určité době.

„Vaše předchůdkyně tu byla velmi šťastná,“ poznamenala tónem, jenž mě upozorňoval, že bych měla být také.

Byla tam tma a vůbec nic jsem neviděla, kromě malého okna blízko stropu, jímž jsem zahlédla nohy lidí jdoucích po ulici. Pomocí hole rozsvítla, na okamžik mě oslepilo světlo velké žárovky v lustru a potom jsem spatřila postel stojící v koutě a naproti ní skříň. Vedle dveří byl kuchyňský kout a ještě jedny dveře vedoucí do maličké koupelny se sprchou. Lino na podlaze mělo zkroucené okraje a tapety na zdech byly v podobném stavu, ale já měla okamžitě pocit bezpečí. Bylo to moje, prostor, který jsem mohla nazývat svým. Mohla jsem zavřít dveře a nebát se, že je někdo vyrazí.

„Tak co?“ zeptala se madam Bowdenová a pozvedla tázavě obočí.

„Je to moc hezké,“ odpověděla jsem.

„Samozřejmě. Vždyť jsem to říkala.“

„Takže mám práci?“

Upřeně se na mě zadívala a zkoumala můj zubožený vzhled. Bohudík měla zjevně hodně špatný zrak, protože si nejspíš nevšimla modřin na mém obličejí, a pokud ano, nechala to být.

„No, zřejmě ano,“ řekla odevzdaně. „Ale nepropadejte přílišnému nadšení, protože vás беру jen z nouze. Nikdo jiný se neobjevil. Věřila byste tomu? V tomhle spočívá problém vaší generace. Není ochota poctivě pracovat. Dneska je to samé šup sem, šup tam a všichni si myslí, že dostanou peníze jen tak za nic.“

Vydala se nahoru po schodech a pořád mluvila. Opatrně jsem usedla na postel a poslouchala, jak pružiny pode mnou vydávají

zvuky jako rozbitá harmonika. Ale bylo mi to jedno. Podstatné je, že tady mě nikdo nenajde. Nařídila jsem budík na sedm hodin. Moje nová zaměstnavatelka zjevně očekávala „skvělý kulinářský zážitek“ a já měla vykouzlit z věcí v ledničce snídani hodnou michelinské hvězdy. Ale o tom budu přemýšlet později. Ani jsem se nepřevlékla a nezatáhla roletu a okamžitě jsem upadla do blaženého spánku.

Jakmile jsem procitla, hned jsem se posadila. Proč je takové světlo? Kde to jsem? A proč zvoní budík? Mysl postupně odpověděla na všechny otázky a já se zadívala na své staré džíny a vytahaný svetřík. Netušila jsem, jaký oděv by měla nosit hospodyně, ale tenhle nejspíš ne. Otevřela jsem kufr a vyndala z něj dlouhé šedé pletené šaty. Ani jsem nevěděla, že jsem je tam hodila, ale určitá část mého mozku nejspíš usoudila, že si mám vzít oblečení, které se nemusí žehlit. Rychle jsem svlékla svetřík, a když jsem rozezpínala džíny, uviděla jsem ze sklepního okna spodní část dvou kráčejících nohou. Zatajila jsem dech, ale pak jsem si všimla hnědých semišových bot s tkaničkami. Nebyly jeho. Přitiskla jsem si svetřík k prsům a dívala se, jak ten muž chodí sem a tam v podivném polokruhu. Co to proboha dělá? Cítila jsem, jak se ve mně probouzí zlost. S vynaložením značného úsilí se mi podařilo otevřít okno a pak jsem vystrčila hlavu a opřela se lokty o parapet.

„Copak je?“

Žádná reakce. Hlasitě jsem si odkašlala. Pořád nic.

„Mohu vám nějak pomoci?“

„O tom silně pochybuju.“

Překvapilo mě, že slyším anglický přízvuk. Napadlo mě, že ty nohy mají vlastní život a že vůbec nepatří k tělu. Neviděla jsem

jeho obličej, ale už se mi dařilo něco vyčíst. Vždycky mě bavilo číst v lidech, i když jsem kvůli tomu občas mívala problémy. A on byl zjevně nervózní, neklidný a nešťastný.

„Co tady děláte?“ pokračovala jsem v rozhovoru s jeho lýtky.

„Do toho vám vůbec nic není. A co tu děláte vy?“

„Já tady *bydlím!*“ prohlásila jsem a náhle jsem litovala, že jsem nezatáhla roletu. „Takže si laskavě jděte šmírovat někam jinam.“ Trochu se mi chvěl hlas. Neměla jsem chuť jít do konfrontace s cizím mužem, ale zároveň jsem potřebovala soukromí. Slyšela jsem, jak boty šláply do bahna, a najednou jsem viděla, jak si dřep a přede mnou se objevila jeho tvář. Vůbec neseděla k hlasu, který byl tak rázný a úsečný, že by dokázal useknout prst. V jeho hnědých očích byla vřelost. Nebo byly zelené? Spíš oříškově hnědé. Vlasy mu padaly na stranu. Ale z jeho mírně posměšného pohledu mi bylo jasné, že jde o člověka, který okamžitě reaguje na každé vaše slovo.

„Vážně jste řekla, že šmíruju?“ zeptal se pobaveně. „Vy cestujete časem a dorazila jste z osmdesátek?“

Nevěděla jsem přesně, co mi vadí víc. Přehlížení, nebo výsměch? Křenil se na mě nebezpečně nakažlivě a já viděla pár nedokonalých zubů, což jsem přičítala krátkodobému vášnivému zájmu o sporty. Možná o fotbal. Třeba dostal při penaltě míčem do obličeje. Usmála jsem se, ale okamžitě jsem zase zvážněla.

„Hele, jestli mě nepřestanete sledovat, nebo co to tady děláte, zavolám policii.“

Zvedl ruce, aby dal najevo, že se vzdává.

„Omlouvám se. Já jsem Henry,“ řekl a napřáhl ke mně paži.

Zírala jsem na něj a on ji zase plaše stáhl zpátky.

„Já jsem vás nešmíroval. Věřte mi. Já jsem... já jsem něco hledal.“

To sotva, pomyslela jsem si.

„Co jste ztratil?“

„Nóó...“ Rozhlédl se po prázdném chodníku mezi domem madam Bowdenové a sousedním obydlím a rukama si prohrábl své již tak rozčuchané vlasy. „Já jsem vlastně nic neztratil...“

Obrátila jsem oči v sloup. Takže mě opravdu *šmíroval*. Nebo tak něco. Zvrhlík. Jasně. Už jsem se chystala, že mu to řeknu, ale náhle vyhrkl slovo, které jsem nečekala.

„Ostatky! Hledám ostatky...“

„Kristepane, on tu někdo zemřel? Já to věděla, cítila jsem, že tohle místo má negativní vibrace. Hned jak jsem přijela...“

„Kdepak, to ne. Nemyslím takové ostatky.“ Sklonil hlavu, aby znovu navázal oční kontakt. „Já vím, že to zní divně, ale věřte mi, že nejde o nic špatného, jen se to těžko vysvětluje.“

Chvíli jsme mlčeli. On dřepěl u zdi domu, já stála na kuchyňské židli a napůl jsem trčela ven z okna. A pak jsem uslyšela zvonek.

„Co to bylo?“ zeptal se a pokusil se podívat dovnitř.

Rozhlédla jsem se a spatřila starobylý zvonek s drátem mizícím kdesi ve stropě. Zdálo se, že jsem se ocitla v reálné verzi *Panství Downton*. Otočila jsem se k němu. K Henrymu.

„Prokažte mi laskavost. Ať už hledáte cokoli, hledejte to někde jinde,“ řekla jsem a rázně mu přibouchla okno před obličejem.

3. kapitola

HENRY

Seděl jsem ve stejné hospodě jako včera a především a popíjel černé pivo značky Guinness. Dokonce se mi podařilo obsadit mou oblíbenou barovou stoličku zastrčenou v koutě. Tiše hrála písnička „Tainted Love“ a já poklepal špičkou bot do dřeva baru.

Občas mám pocit, že musím... ŤUK ŤUK... utéct pryč, že musím... ŤUK ŤUK.

Pročítal jsem poznámky, které jsem napsal včera:

Během života strávíte šest měsíců hledáním ztracených věcí. Jedna pojišťovna provedla průzkum, který ukázal, že běžný člověk dá denně až devět předmětů na nesprávné místo, což znamená, že když je nám šedesát, ztratili jsme přibližně 200 000 věcí. A pokud jde o knihy, paperbacky, rukopisy a pracovní verze, kolik se jich v průběhu dějin ztratilo nebo upadlo v zapomnění? Nespočet. Kolik zapomenutých knihoven zůstalo dlouho utajeno? Jako třeba ta na okraji pouště Gobi zvaná Tun-chuang, která

byla celá tisíciletí zapečetěna a zcela náhodně ji objevil taoistický mnich, když kouřil cigaretu a opřel se přitom o zeď, jež se pod jeho vahou zhroutila. A za ní našel obrovskou hromadu starodávných dokumentů, sahající do výšky deseti stop a obsahující spisy napsané v sedmnácti jazycích. Kdo ví, jaké poklady nebyly doposud objeveny a jaké věci čekají, až se vynoří na světlo?

Přesně tohle mi probíhalo hlavou, když jsem si na další noc zamluvil nocleh se snídaní, který jsem si nemohl dovolit, a psal si do deníku poznámky o knihkupectví, které neexistovalo. Existovalo vůbec někdy? Měl jsem jen dopis, který poslal jeden z nejslavnějších světových sběratelů vzácných knih majitelce toho knihkupectví, slečně Opaline Grayové, týkající se jednoho ztraceného rukopisu. A kde jsem přišel k tak neobvyklé korespondenci? V jediné místnosti na světě, v níž se možnosti stávají realitou. V aukční síni. Strávil jsem mnoho let hledáním něčeho takového. Toužil jsem učinit velký objev, díky kterému bych si udělal jméno ve světě vzácných knih, a náhle jsem k němu byl blíž než kdy předtím.

Před pár dny jsem měl sedět v letadle a vracet se do Anglie. Dal jsem si další pintu „černoty“, jak tomu říkají místní. Motivace se dostávají ve všech podobách a velikostech a mou motivací k prodloužení pobytu v Irsku byla neochota přiznat si, že jsem naprosto selhal. Což všichni očekávali, včetně mě. Jak si můžete věřit, když vás nikdo nebere vážně? Obviňoval jsem otce a vůbec jsem si to nevyčítal. Moje nejranější vzpomínka na něj je spojena se zradou. Řekl mi, ať si stoupnu, vezmu do ruky svůj nový dětský mikrofon a předvedu „vystoupení“. Určitě byly Vánoce a otec tam měl pár svých kámošů. Zazpíval jsem nějaké písničky, ani nevím jaké, a pak si pamatuju už jenom jeho smích. Když se hodně opil, vydával zvuky podobné vlčímu vrčení. Ostatní se k němu přidali

a mně hořely tváře tak silně, že jsem si nevšiml, jak mi po nohou stéká teplá tekutina.

„On se pochcal!“ vyjel pobaveně otec a rozesmál se, až spadl ze židle.

Nedokážu si vzpomenout, co se stalo potom. Určitě přišla matka a zachránila mě. Ale od té chvíle se na mě všichni dívali jako na ubrečené a přecitlivělé dítě. A moc mi nepomáhalo, že moje sestra Lucinda vypadla z matčina lůna s pěstmi připravenými k boji. Otec měl vůči ní respekt. Všichni jsme se jí vlastně svým způsobem báli. A tím se ještě víc upevnila moje pozice ubohého nedochůdčete.

Ale pak jsem objevil ten Rosenbachův dopis.

Najednou se ze mě stal miláček osudu, jako by se konečně zúročily ty roky, kdy se mi nedostávalo potřebných dávek vitamínu D, protože jsem byl zahrabaný v knihovnách. Trávil jsem v nich čtením knih tolik času, až si všichni mysleli, že tam pracuji, a já si to po čase myslel taky. Začal jsem ostatním vysvětlovat, jak mají plnit své povinnosti, a dosahoval jsem docela pozoruhodných úrovní sebeklamu. Když to zjistila moje matka, šíleně se rozčílila.

„Utrácím všechny peníze za tvoje poplatky! A ty jsi ještě neudělal jedinou zkoušku, Henry!“

Měla pravdu, ale já jsem za ty peníze navštěvoval kurzy na Londýnské škole vzácných knih, takže to nebylo tak úplně k ničemu. Měl jsem živnost, přestože nikdo kromě mě nepovažoval lásku ke starým knihám za povolání.

Ale nikdy jsem nešel vytrvale za nějakým cílem... Nebyl jsem Indiana Jones. Lucinda mi jednou řekla, že jsem asi tak velký dobrodruh jako kbelík. Takže kdo je teď kbelík, ha? Zasmál jsem se a cítil, jak mi pivo stoupá do hlavy. Strávil jsem v Ha'penny Lane celé týdny hledáním nějaké stopy naznačující, že tam kdysi existovalo knihkupectví. Hledáním tmavého místa, které zůstane

na koberci, když odsunete pohovku. Ale pořád jsem nic nenačázal.

Než se objevila ta dívka.

Kde se tu vzala? Zírala na mě a tak pronikavé modré oči jsem nikdy neviděl. A já zíral na ni. Vypadala rozčíleně. Ne, kdepak, spíš vyděšeně. Měla bledou pleť, ale kulaté tváře jasně zarůžovělé. Nedařilo se jí skrýt pod dlouhou ofinou ošklivou modřinu a celkově připomínala anděla prožívajícího těžké časy. Chtěl jsem si s ní ještě povídat, ale co jsem měl říct? Neviděla jste náhodou ztracené knihkupectví? Je možné, že ho pozřel váš dům? Šla byste na večeři? Když zabouchla okno, tiskla si dál svetr k hrudi. Pak se otočila a já uviděl velké tetování táhnoucí se po celých zádech. Žádný obrázek, ale mnoho řádků drobných písmenek, něco jako svitky od Mrtvého moře.

Mluvili jsme spolu jenom chvíli, ale já si byl ihned jistý, že je tou nejúžasnější ženou, kterou jsem kdy potkal. Bohužel pokračovala ve vzorci chování většiny žen, jež jsem poznal, a okamžitě mi dala najevo, že se jí nelíbím. Nicméně třeba o tom knihkupectví něco ví, a tak musím jít do sebe a nalézt alespoň špetku šarmu, abych ji získal na svou stranu.

O dvě hodiny později jsem byl zase na podnájmu a stál jsem v úzké předsíni domu, kterou ještě víc zužovaly klaustrofobické tapety a zarámované portréty nejméně pěti papežů. Oranžové květiny jako by na mě lačně hleděly a ze spirálového vzorku hnědého koberce se mi motala hlava.

„Ste tu zpátky na ten svůj čaj, drahoušku?“

Nora vypadala jako Hilda Ogdenová, ale měla ten nejvýraznější dublinský akcent, jaký jsem kdy slyšel. Byla typ člověka, který

všechno ví a všechno zná. Stála tam s jednou rukou přes prsa, v druhé držela cigaretu a tvářila se, jako by ji nemohlo nic překvapit. Vždycky jsem takovým lidem záviděl. Kdyby teď došlo k jadernému výbuchu a kolem padaly cihly a omítka, Nora by nejspíš dál stála s cigaretou a natáčkami a zajímalo by ji, kdo dělá takový povyk, a pak by šla usmažit pár vajec k čaji.

„Ne, díky, Noro. Měl jsem masový koláč a hranolky.“

Nikdy jsem nepoznal nikoho, kdo by se tolik zajímal o mou stravu, a naše rozhovory většinou končily úzkostlivou starostí o mou váhu, která byla zjevně tak nízká, že neodpovídala jejím představám.

„Proboha, přilepí se vám k žebrům.“ Pak souhlasně přikývla a bez obalu dodala: „A zítřejší snídaně bude pořádně irská.“

Zdvořile jsem přikývl a začal stoupat po schodišti vedoucím k mému pokoji, kde byly nařasené záclony a zářivý přehoz na posteli, ale navzdory výzdobě jsem se tam okamžitě cítil jako doma. Samozřejmě ne jako u sebe doma. Prostě jako doma. Možná to bylo tím, že Nora v člověku vyvolávala pocit, že ho zná už mnoho let. Jako byste byli součástí rodiny, kterou – aspoň pokud vím – tvořili tři Jack Russell teriéři a manžel zvaný Barry, jenž zůstával bezpečně mimo dohled.

„On v té kůlně žije,“ řekla mi Nora, když mi první večer ukazovala společnou koupelnu, zařízenou v barvě avokáda. Ze dvora k nám doléhaly zvuky kladiva bušícího do dřeva. „Kéž by se mi ho podařilo přemluvit, ať tam i spí,“ dodala se shovívavým povzdechem.

„Mimochodem, máte tady dopis,“ řekla mi dneska a vylovila ho z přední kapsy zástěry. „Od městský rady. Něco úředního. Nečetla jsem ho,“ vyhrkla nakonec, čímž bylo jasné, že ho četla.

